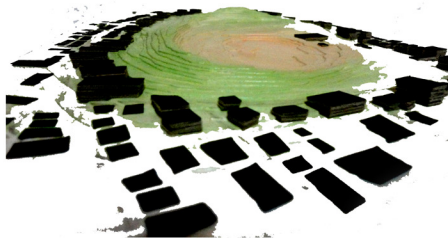

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΛΟΦΟΣ ΤΣΑΚΟΥ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η επιλογή του θέματος είχε συναισθηματική αφετηρία, καθώς ο χώρος του λόφου Τσακού αποτέλεσε προσωπικό βίωμα της παιδικής μου ηλικίας. Υπήρξε τόπος παιχνιδιού, περιπάτου, άλλα και βόλτας με φίλους από τη γειτονιά με τα ποδήλατα. Είναι ένας χώρος με αναξιοποίητο δυναμικό, ένας σημαντικός πνεύμονας πρασίνου στο προάστιο.

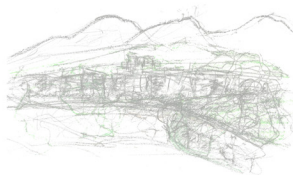
ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟΥ ΤΟΠΙΟΥ

Ο λόφος Τσακού βρίσκεται στα σύνορα των δήμων Αγίας Παρασκευής και Χολαργού, Αττικής, στις παρυφές της βορειοδυτικής πλευρά του ορεινού όγκου του Υμηττού. Έχει πάρει το όνομά του από την τοπική ονομασία της περιοχής αυτής της Αγίας Παρασκευής που βρίσκεται στα σύνορα με το δήμο Χολαργού και ονομάζεται «Τσακός». Αποτελούσε αρχικά τμήμα του Υμηττού, ενώ αργότερα ο ιστός της πόλης απομόνωσε τον όγκο του λόφου από τον κυρίως κορμό του βουνού, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί αυτή η φυσική έξαρση στο αστικό τοπίο.

Ο λόφος από τη δεκαετία του '50 αποτέλεσε περιουσία του ΑΟΟΑ (Αυτόνομου Οικονομικού Οργανισμού Αξιοματικών) όπου και έγινε η μετατροπή του σε λατομείο εξόρυξης πέτρας. Τα έσοδα από την εκμετάλλευσή του χρησιμοποιούνται έπειτα για την οικοδόμηση του μεγαλύτερου μέρους του δήμου Παπάγου, με στόχο τη στέγασση των αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων. Ο δήμος Παπάγου αποτέλεσε αρχικά τμήμα του δήμου Χολαργού.

Το 1984, ο λόφος, πέρασε πλέον στην κατοχή του Δημοσίου οπότε και σταμάτησε η λατόμηση. Έγιναν με τη σειρά δύο μελέτες για την αλλαγή του χαρακτήρα του σε χώρο αθλητισμού, αναψυχής και εκπαίδευσης. Αρχικά πραγματοποιήθηκε η ανέγερση σχολείων και αργότερα η περαιτέρω εκσκαφή τμήματος του σκάμματος για την τοποθέτηση γηπέδου ποδοσφαίρου ολυμπιακών διαστάσεων.

Μέχρι σήμερα στο λόφο έχουν διαμορφωθεί επίσης δύο γήπεδα 5x5 και κάποιες κατασκευές ΠΡΟΚΑΤ που εξυπηρετούν ως αποδυτήρια, καφέ, τουαλέτες, και κάποιους άλλους χώρους διοικητικούς και λοιπών χρήσεων. Όλα είναι διάσπαρτα τοποθετημένα στο χώρο του σκάμματος. Επίσης έχει πραγματοποιηθεί και η ανέγερση ενός κτηρίου που λειτουργεί ως ιδιωτικό κλειστό γυμναστήριο για συγκεκριμένες αθλητικές ομάδες, κλειστό προς το γενικό κοινό. Για την κατασκευή του έγινε μία μεγάλη επιπλέον βίαιη αισθητικά εκσκαφή στο λόφο και τοποθετήθηκε χωρίς καμία ένταξη στο γύρω χώρο. Το υπόλοιπο κομμάτι του σκάμματος αποτελείται από διάσπαρτες πορείες, έναν αυτοσχέδιο χώρο για skate, καθώς κι ένα περιφραγμένο κομμάτι υπαίθριου χώρου που αποτέλεσε χώρο μόνιμης στάθμευσης παλιών οχημάτων του Δήμου Χολαργού και Αγίας Παρασκευής.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ

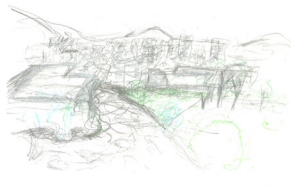
Στον τομέα της Πολεοδομίας έγιναν κάποιες γενικές προτάσεις όσον αφορά την οργάνωση των κινήσεων στην πόλη και την κατάληξή τους στο λόφο. Συγκεκριμένα, με βάση τις χρήσεις και τους οδικούς άξονες πρότεينا κάποιες ενδιαφέρουσες διαδρομές περιπάτου από και προς το λόφο. Σε κάποια επιλεγμένα σημεία προτάθηκαν κάποιες γενικές μορφές διαμορφώσεων, οι οποίες μπορούν να επαναληφθούν αντίστοιχα και σε άλλα σημεία των διαδρομών αυτών. Στις διαδρομές ενσωματώθηκαν κάποιοι πεζόδρομοι, πλατείες και πάρκα, καθώς και κτήρια κεντρικών λειτουργιών και σχολεία.

Ειδικότερα για την περίπτωση της οδού Αρκαδίου προτάθηκε η μονοδρόμησή της, με ταυτόχρονη επέκταση του πεζοδρομίου. Σκοπός ήταν η δημιουργία ενός άξονα κίνησης πεζών που μέσα από μία διαδραστική πορεία καταλήγει στο λόφο.

2. ΚΙΝΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ

Με την πρόταση πεζοδρόμησης τμήματος της οδού Αρκαδίου, αυτόματως διευκολύνεται η κίνηση πεζών από και προς το λόφο, από την πλευρά της Μεσογείων και του μετρό, δίνοντας αυτόματως μία υπερτοπική δυναμική στο χώρο. Εντοπίζω δύο βασικές κινήσεις, τις οποίες και τονίζω. Η μία ακολουθεί παράλληλα το σκάμμα του λόφου και τον διασχίζει κατά μήκος. Η άλλη μία κίνηση κεντρομόλος, ξεκινά από το βόρειο άκρο του λόφου και αφού περιστραφεί γύρω από το σκάμμα που έχει αφήσει η απουσία του κτηρίου του γυμναστηρίου, καταλήγει τελικά στο δυτικό άκρο του λόφου που αποτελεί και την κεντρική είσοδο. Ταυτόχρονα τονίζονται κάποια μονοπάτια στην πλαγιά του λόφου, τα οποία ληθαργικά καταλήγουν στο εσωτερικό, αλλά και στις εξάρσεις του.

3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

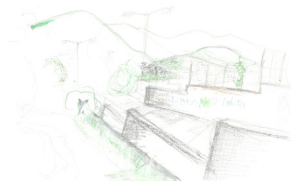
Κύριος γνώμονας του σχεδιασμού μου ήταν η τοποθέτηση στο λόφο δραστηριοτήτων οι οποίες αφενός να ανταποκρίνονται στη ζήτηση που προκύπτει λόγω ελλείψεων στην ευρύτερη περιοχή και αφετέρου να αντικατοπτρίζουν τους χρήστες οι οποίοι χαρακτηρίζουν την κοινότητα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η συγκέντρωση πολλών σχολείων κοντά στο λόφο, γεγονός που επηρέασε σημαντικά τη σχεδιαστική μου προσέγγιση. Παρ' όλα αυτά, η ιδέα μου δεν απευθύνεται μόνο σε συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες, αλλά επιχειρεί να ενσωματώσει όλο το φάσμα αυτών, προτείνοντας για την καθεμία εναλλακτικές δραστηριότητες και λύσεις.

Λόγω της μεγάλης παραμόρφωσης του τοπίου εξαιτίας της λατόμησης, επιλέγω να μην επέμβω περαιτέρω στο κομμάτι του λόφου που δεν έχει σκαφτεί και η βασική μου λύση επικεντρώνεται στο εσωτερικό του σκάμματος, μία περιοχή που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον μορφολογικά, καθώς έχει προκύψει από ανθρώπινη επέμβαση, σε τυχαίο σχήμα, το οποίο αποκτά μία ξεχωριστή, προσωπική δυναμική.

Μέσα σ' αυτή την περιοχή έρχομαι να αφαιρέσω τις αμιγώς αθλητικές δραστηριότητες, οι οποίες ακολουθούν ένα τυποποιημένο μοτίβο γυμναστικής (γήπεδα τύπου 5x5, χλοοτάπητας, μπάσκετ κτλ..) και στη θέση τους προσθέτω εναλλακτικές μορφές άσκησης και ψυχαγωγίας.

Με σχήματα γεωμετρικά κυρίως, χρησιμοποιώντας ως βασικό εργαλείο την τεθλασμένη γραμμή, προσπαθώ να βρω μία ενδιάμεση σύνδεση του απόλυτου γεωμετρικού κανόβου της πόλεως με την ελευθεριότητα των υψομετρικών καμπύλων του τοπίου.

Αντικαθιστώ τον αυτοσχέδιο, περιορισμένο χώρο του skate με μία γλυπτική μορφή ενός σχήματος που αναπτύσσεται στο τοπίο, από ελαφρύ χυτό υλικό, η οποία και μπορεί να αποτελέσει έμπνευση για μια πιο διαδραστική δραστηριότητα skate. Το σχήμα του ακολουθεί τη φορά του βράχου στο φόντο, που λειτουργεί πλέον ως σκηνικό. Ταυτόχρονα στο πίσω επίπεδο αναπτύσσω μια σχετικά ομαλή πορεία παράλληλα του βράχου, με ράμπες που πακτώνονται σ' αυτόν και οδηγούν τον περπατητή στον ευρύτερο εσωτερικό χώρο του σκάμματος. Οι ράμπες αυτές σε διάφορα ύψη και πλάτη, λειτουργούν σκηνογραφικά ως θέση παρατήρησης των εσωτερικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στο λόφο, προσφέροντας και μία άμεση επαφή με το ίδιο το στοιχείο του βράχου.

Στο κενό που αφήνει η αφαίρεση του κλειστού γυμναστηρίου τοποθετώ έναν χώρο καθιστικού, αλλά και θεάματος, εξομαλύνοντας τις υψομετρικές καμπύλες και προσθέτοντας μικρά συστήματα καθιστικών από ελαφρά υλικά, τα οποία πατούν και ακολουθούν το φυσικό ανάγλυφο. Έτσι, σε αυτή την κοιλότητα δημιουργείται χώρος που μπορεί να λειτουργήσει ως μικρό θεατράκι, για παραστάσεις, ομιλίες ή απλώς καθιστικό, αλλά και άλλες χρήσεις, αποκτώντας μια αυτονομία και ιδιαίτερη δυναμική στο χώρο. Την έξαρση που δημιουργούσε το κτήριο έχει αντικαταστήσει μία βύθιση, η οποία και εξομαλύνει την αφύσικη ένταση που είχε αποκτήσει πριν το τοπίο, δημιουργώντας ένα πιο φυσικό αποτέλεσμα.

Στο χώρο του μεγάλου γηπέδου, αφαιρώ όλα τα τεχνητά στοιχεία που τον περιορίζουν, όπως τις τσιμεντένιες κερκίδες που ακολουθούσαν αυστηρά το οβάλ περίγραμμα, καθώς και το χλοοτάπητα και το τερέν, αφήνοντας το χώρο να θυμίζει μια παλιά αλάνα, όπως τον είχα βιώσει κι εγώ στα παιδικά μου χρόνια. Στο δυτικό άκρο του εσωτερικού αυτού σκάμματος, κάνω μία εξομάλυνση υψομετρικών, ώστε το σχήμα από αυτή την πλευρά να αρχίσει να σβήνει. Στην άλλη παρειά τοποθετώ ελαφριές ξύλινες εξέδρες σε διάφορα σχήματα και ύψη, καθώς και ράμπες σύνδεσης που οδηγούν από το ανώτερο σημείο στο εσωτερικό της αλάνας και εξυπηρετούν ως χώροι προσωρινής στάσης και παρατήρησης, τονίζοντας ταυτόχρονα τις βασικές διαδρομές και κινήσεις που εκκίνονται παράλληλα και εξωτερικά από αυτές.

Καθώς η λύση μου βασίζεται στις κινήσεις, όπως προανέφερα, δραστηριότητες όπως ένα καφέ, μία παιδική χαρά, κάποια καθιστικά, χαμηλά και ψηλά τοίχια και στέγαστρα αναπτύσσονται παράλληλα στις κύριες και δευτερεύουσες διαδρομές, ακολουθώντας το φυσικό ανάγλυφο.

Όλες αυτές οι επεμβάσεις συνολικά, στόχο έχουν να αξιοποιήσουν έναν τόσο δυναμικό και ιδιαίτερο χώρο στην πόλη, ένα μικρό κομμάτι φύσης μέσα σ' αυτήν, με έναν τρόπο που να παντρεύει τις ανάγκες της περιοχής και των ανθρώπων της με την ιδιαιτερότητα του ίδιου του φυσικού τοπίου. Με ήπιες επεμβάσεις επιχειρώ να αναδείξω τη δυναμική του ίδιου του χώρου ως σκηνικό στην πόλη, αλλά και ως ζωτικού πυρήνα. Δημιουργώ έναν πόλο έλξης, που ταυτόχρονα αποστρέφεται αλλά και δεν αποποιείται τη σχέση του με την πόλη και την ξεχωριστή ταυτότητά του.

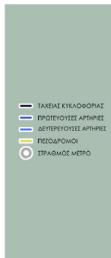
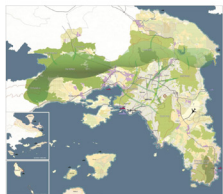
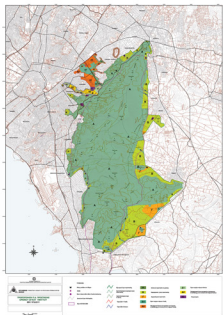
1
9
8
9

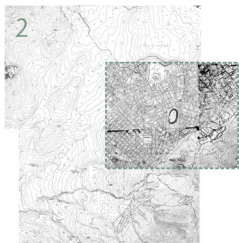
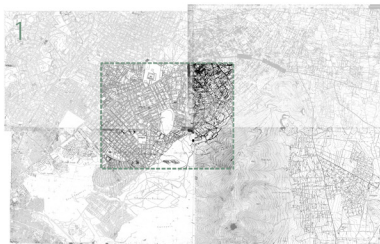

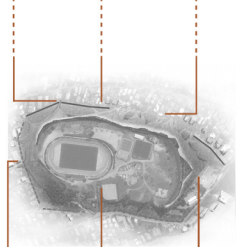
1
9
9
0

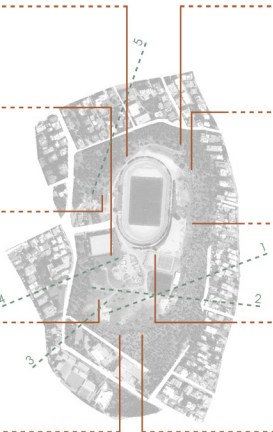

2
0
1
2

1

2

3

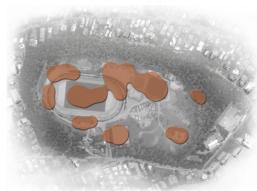
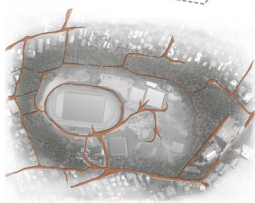
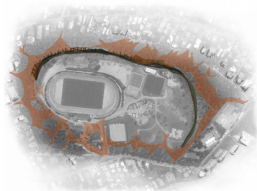
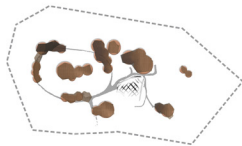
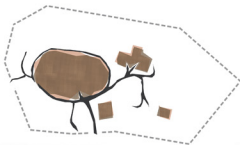

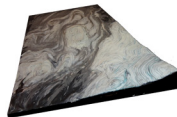
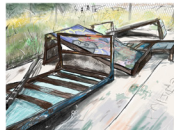
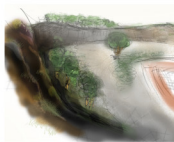
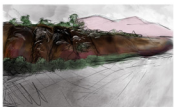
4

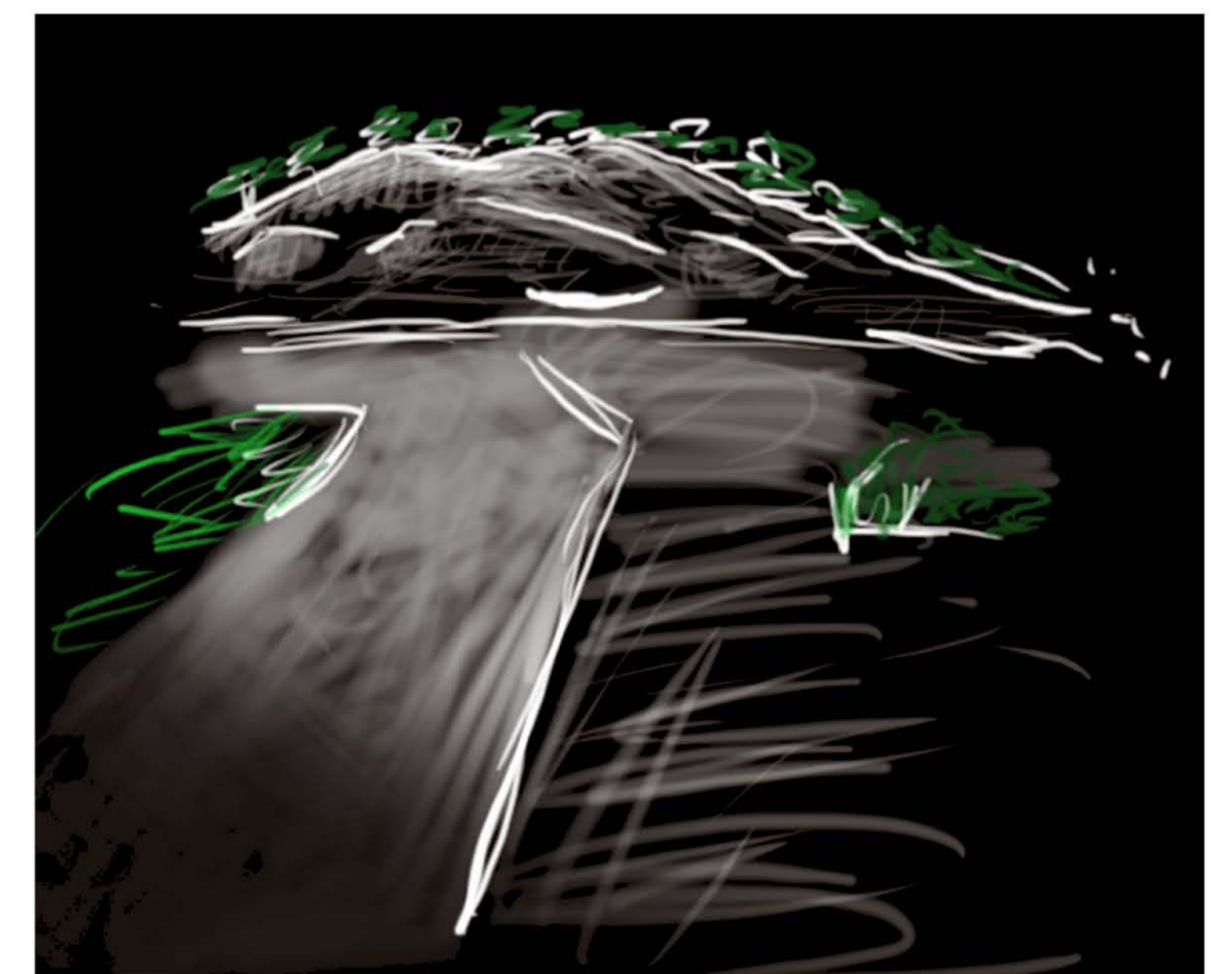
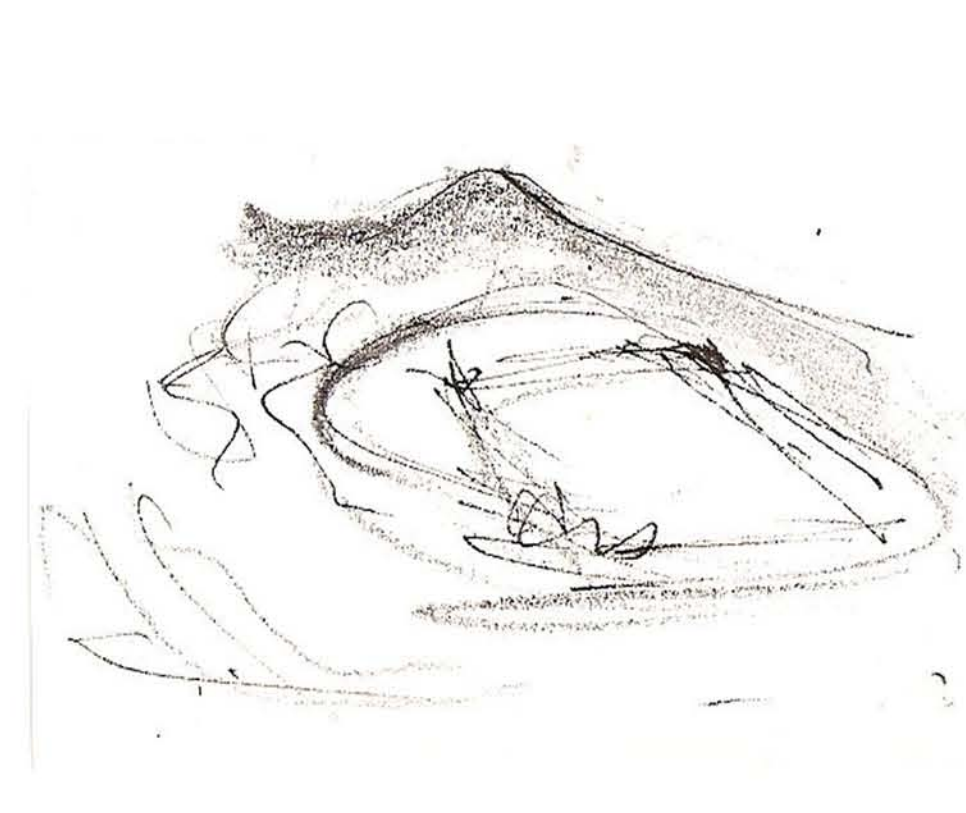
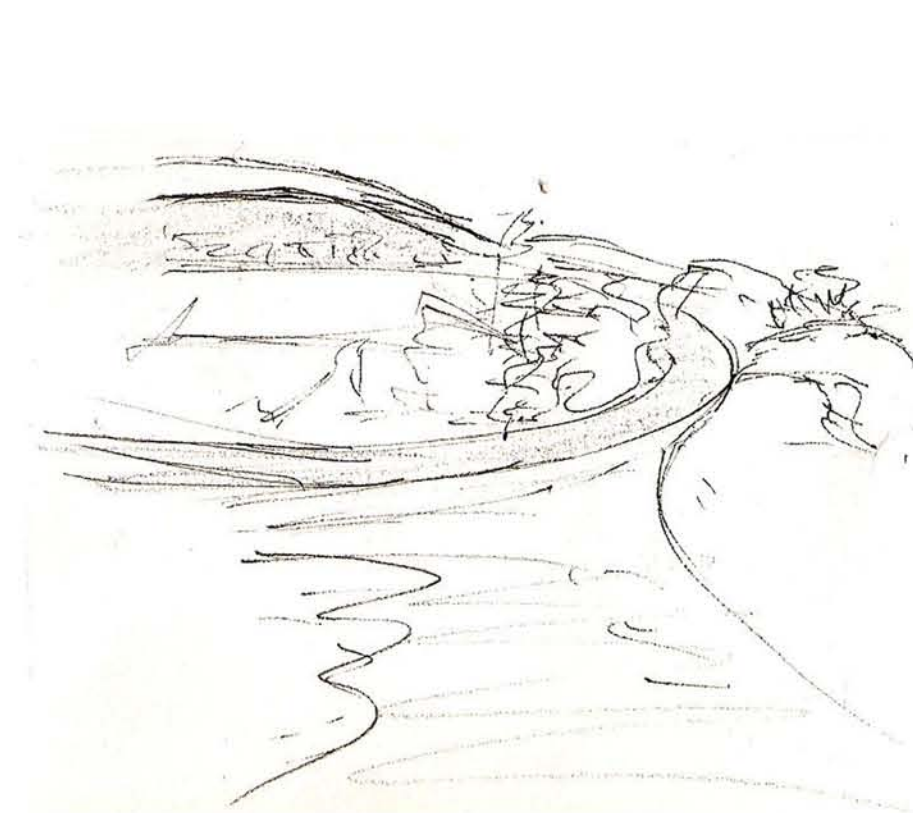
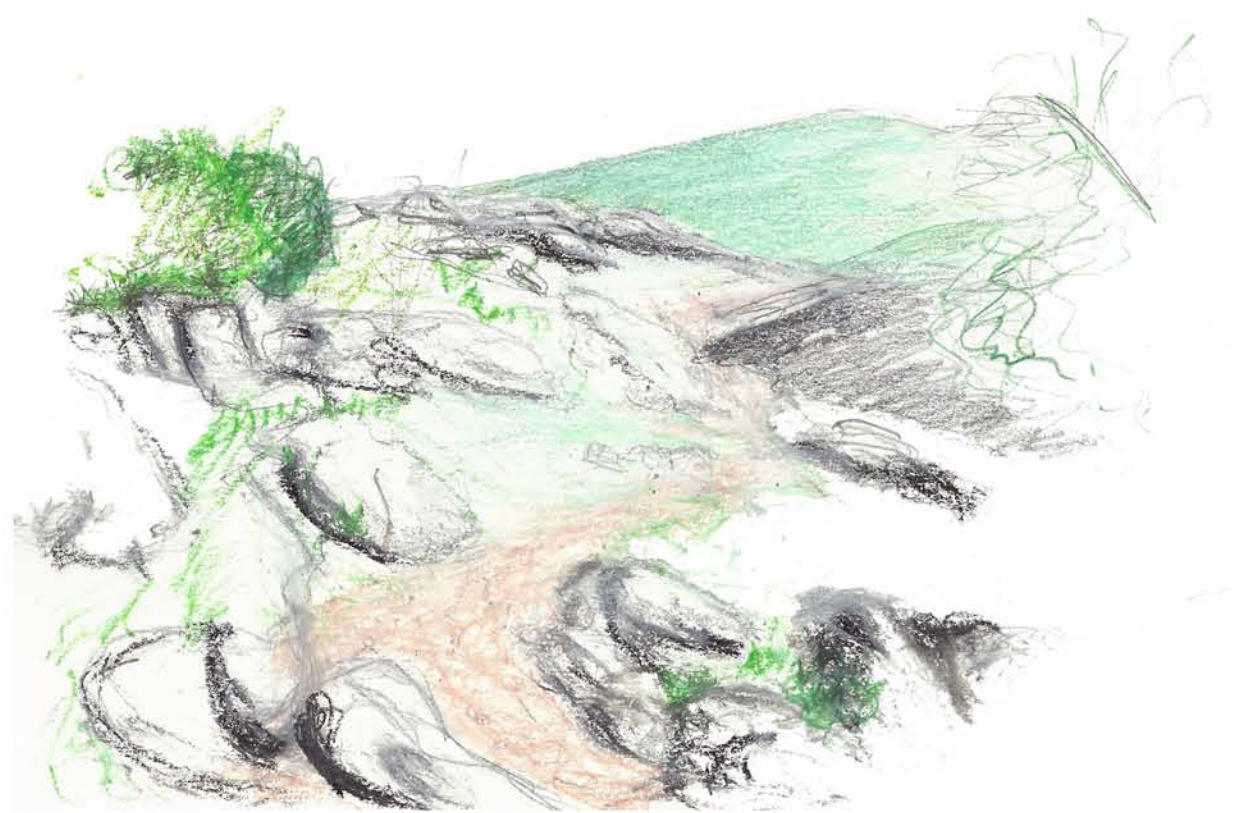
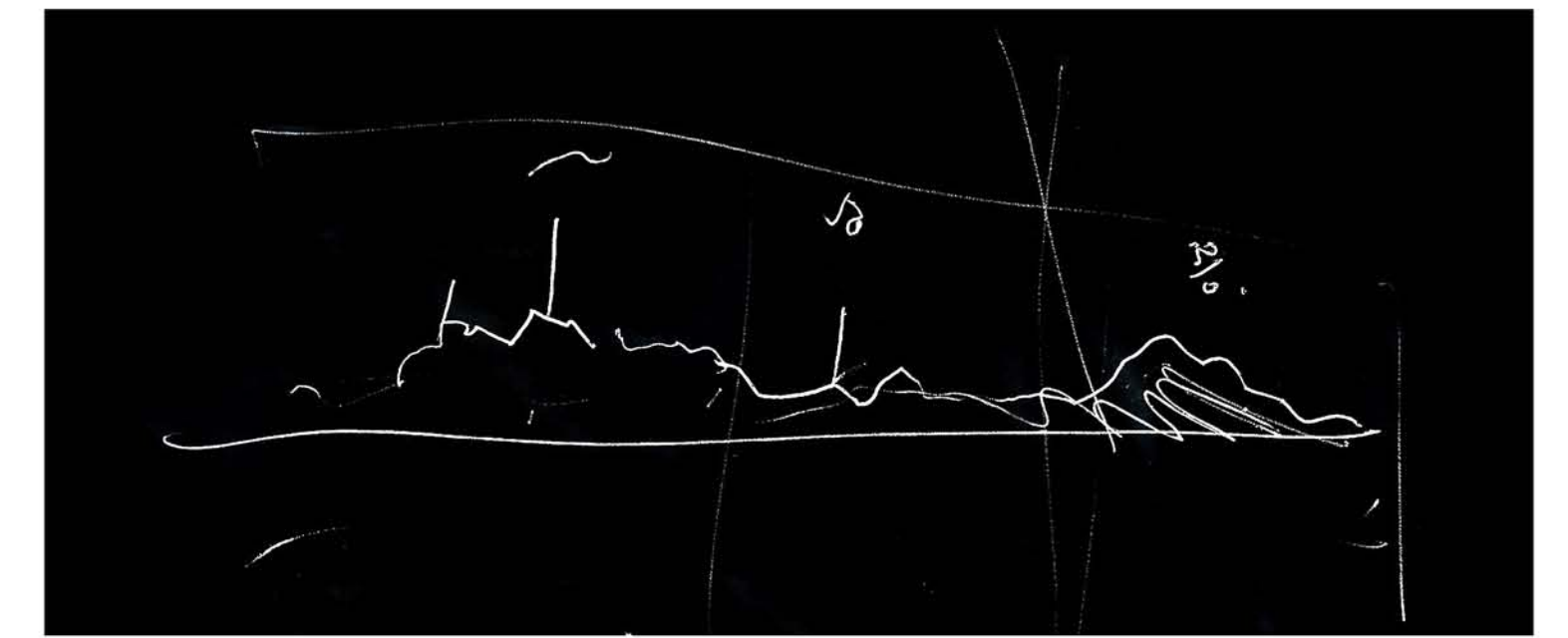
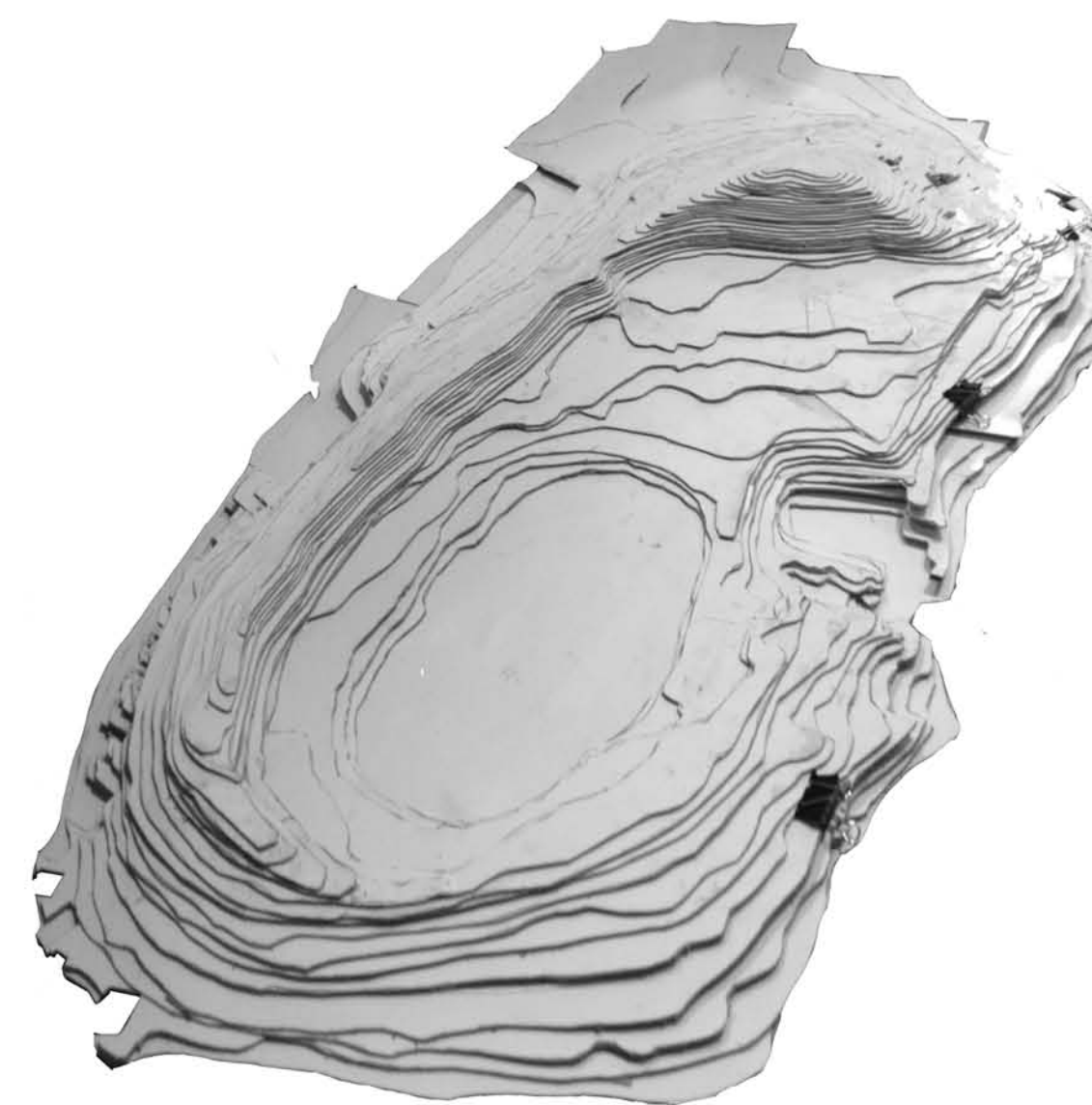

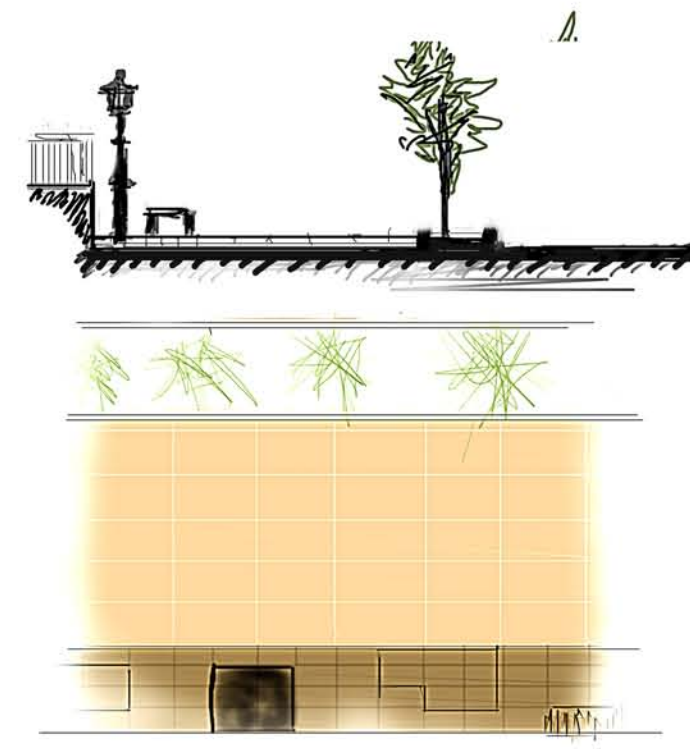
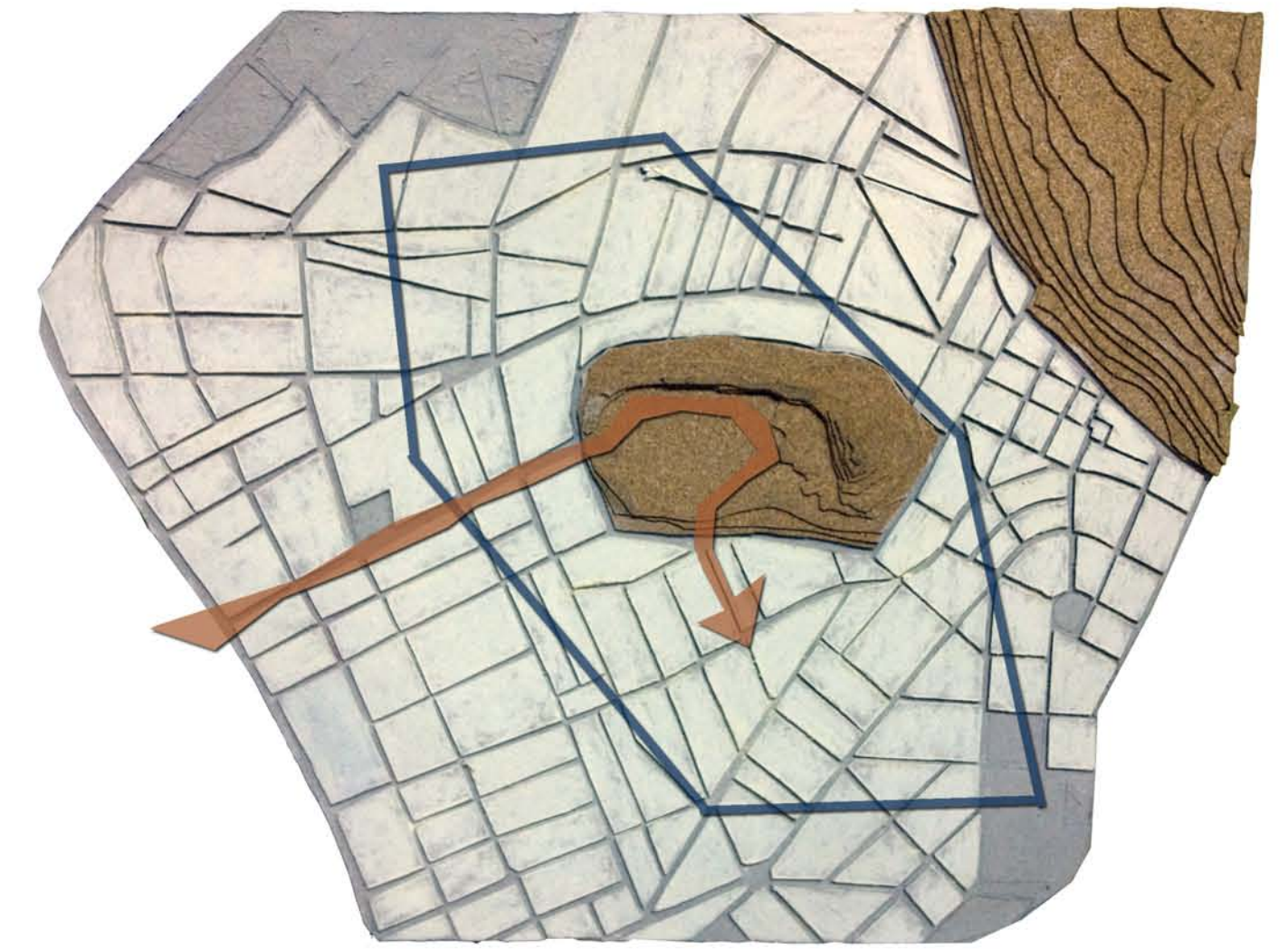
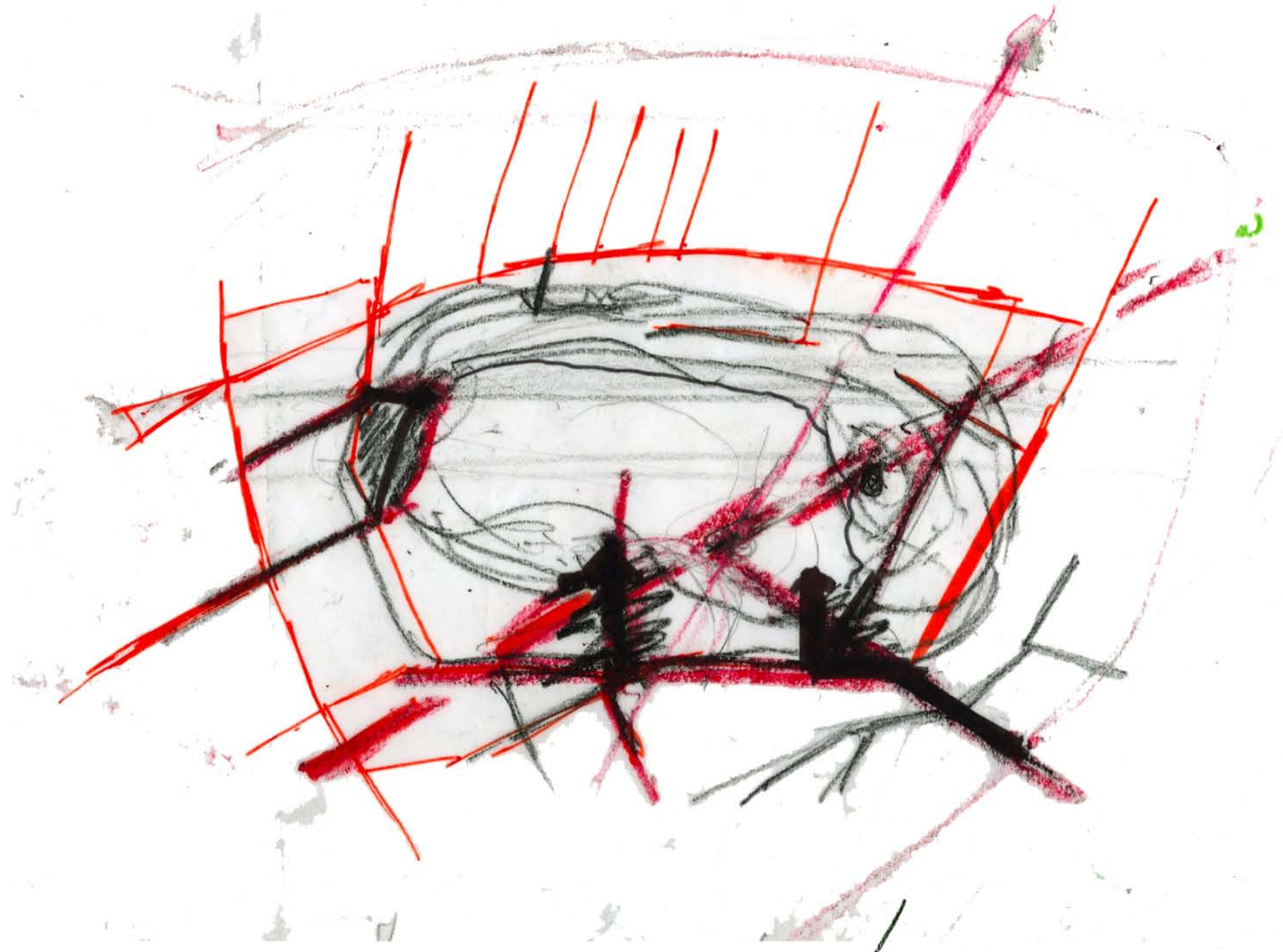
5

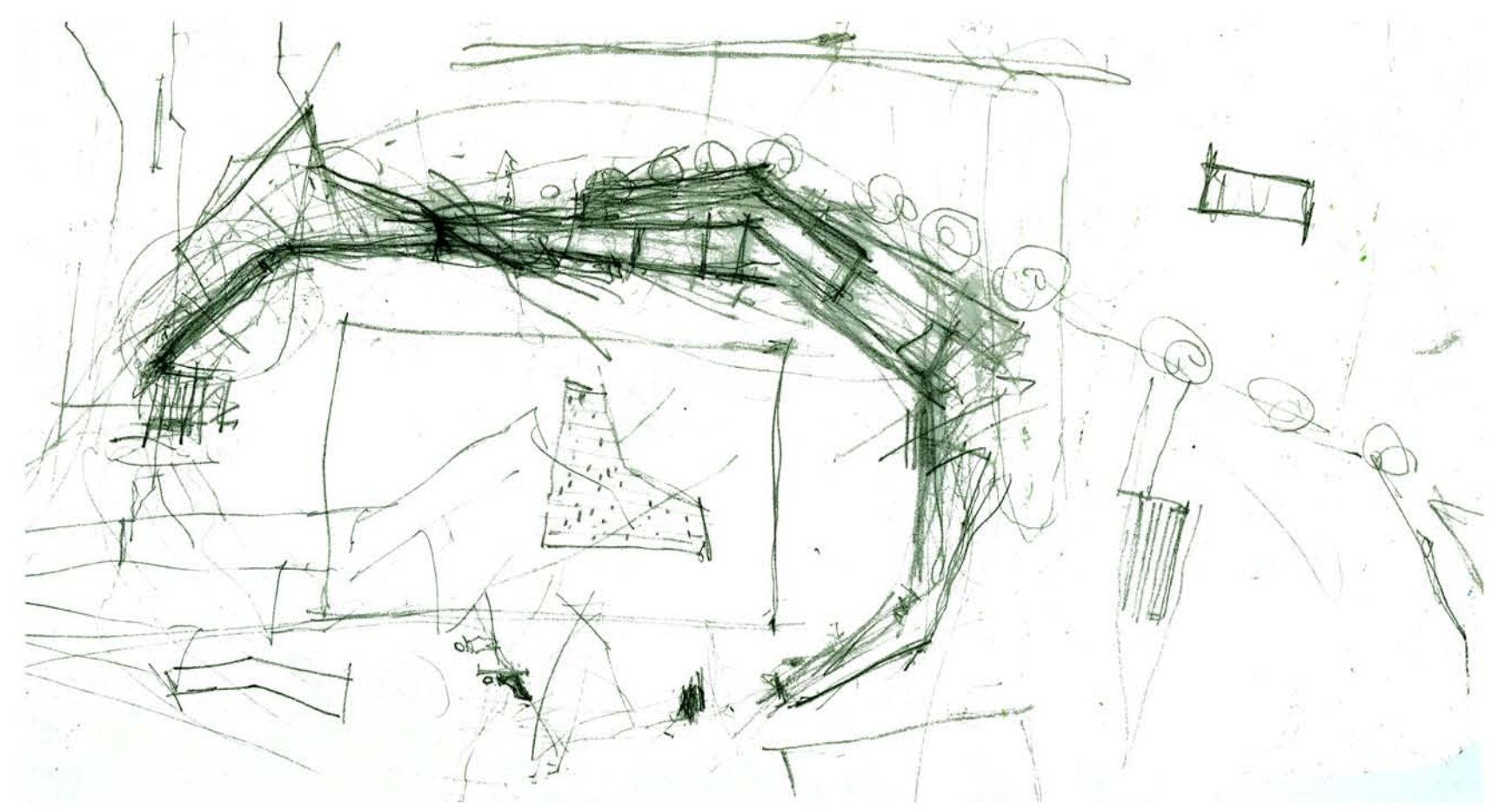
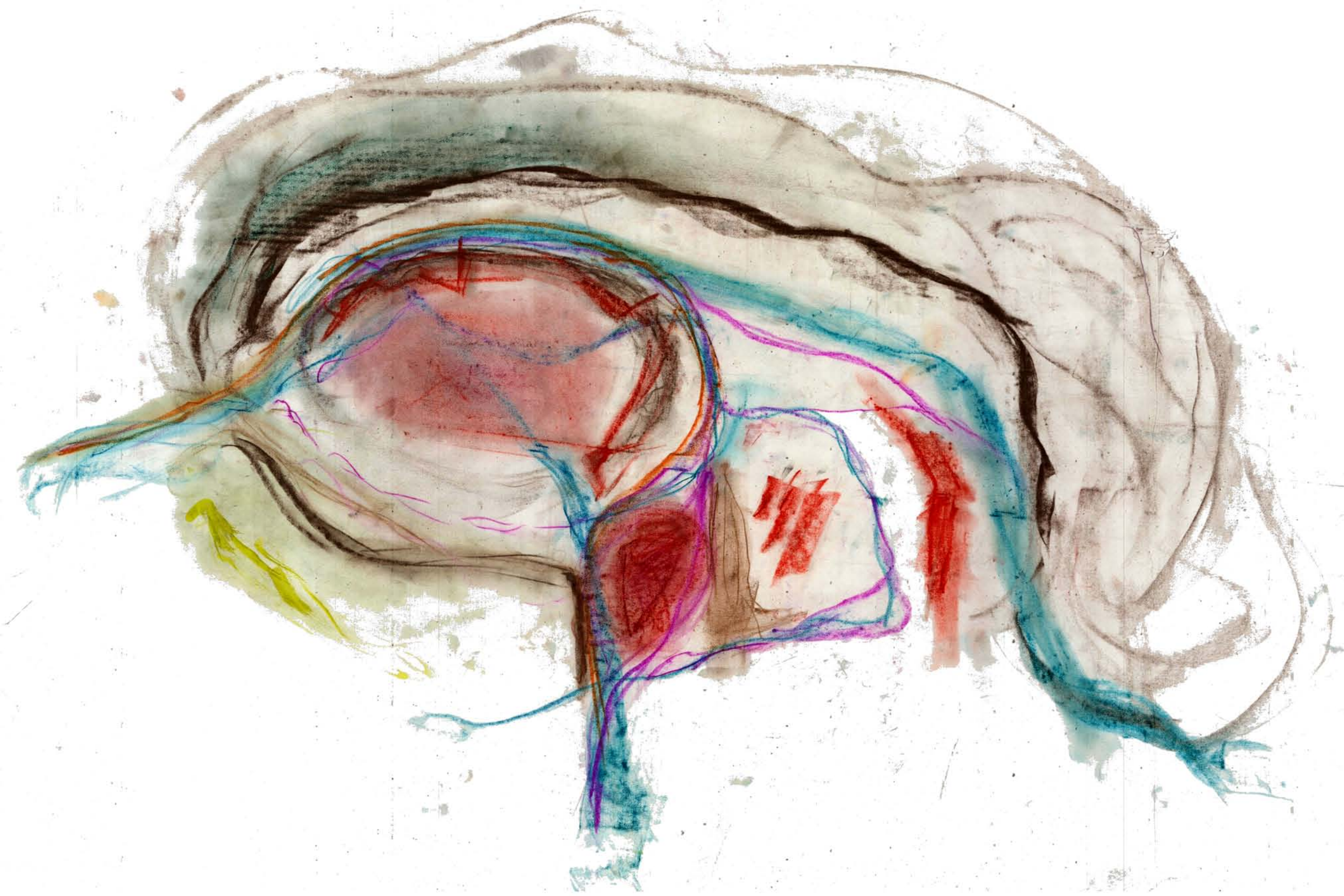

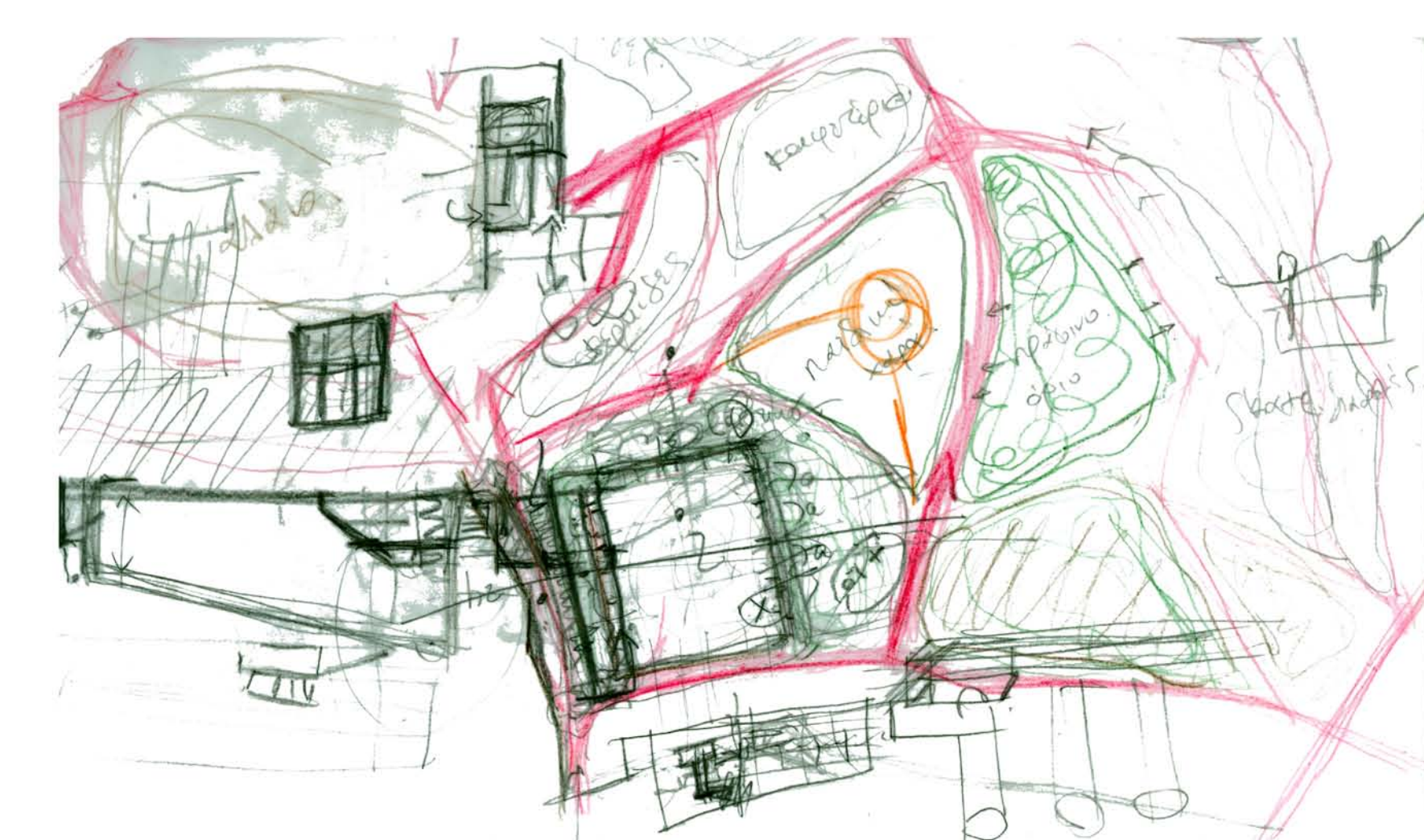
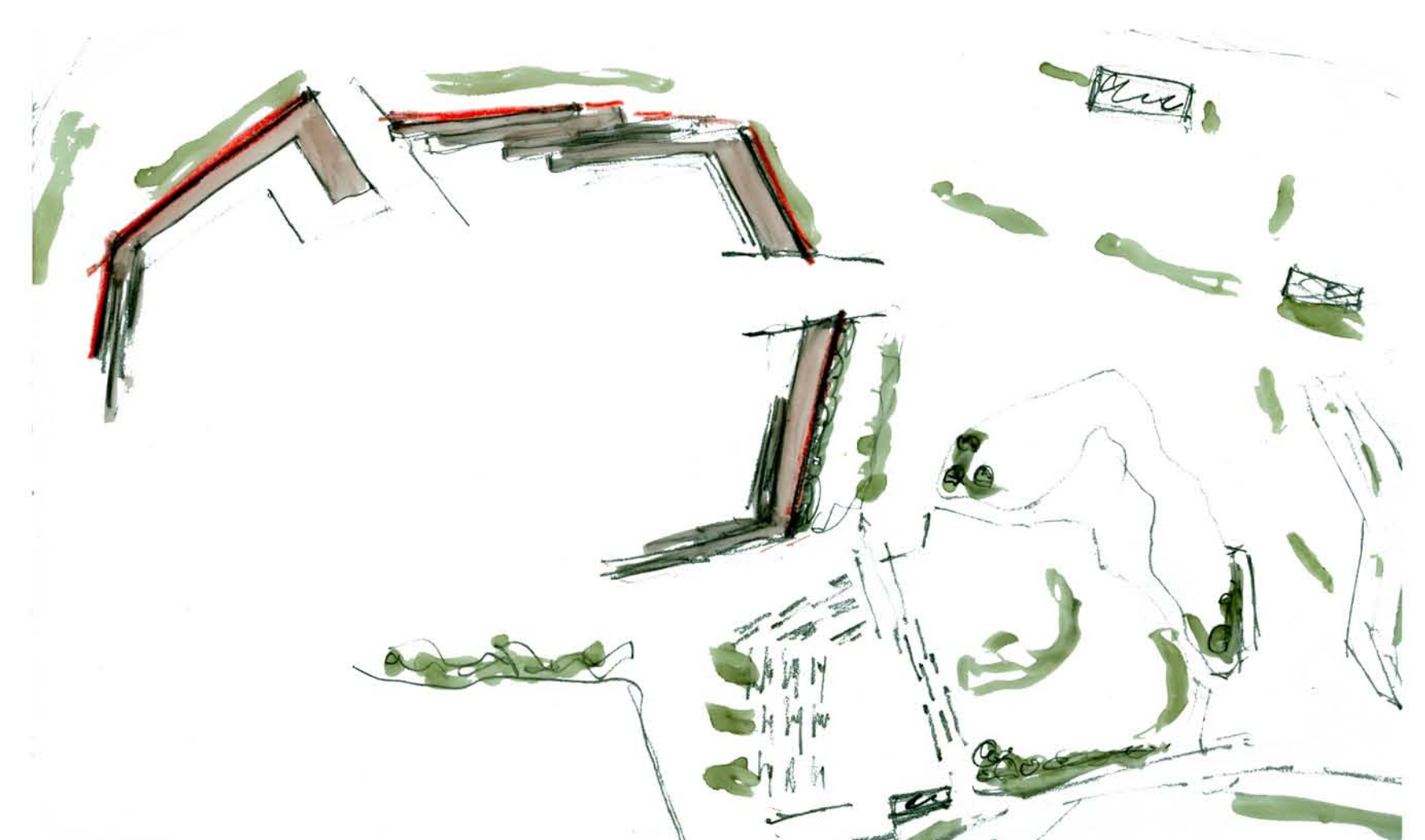
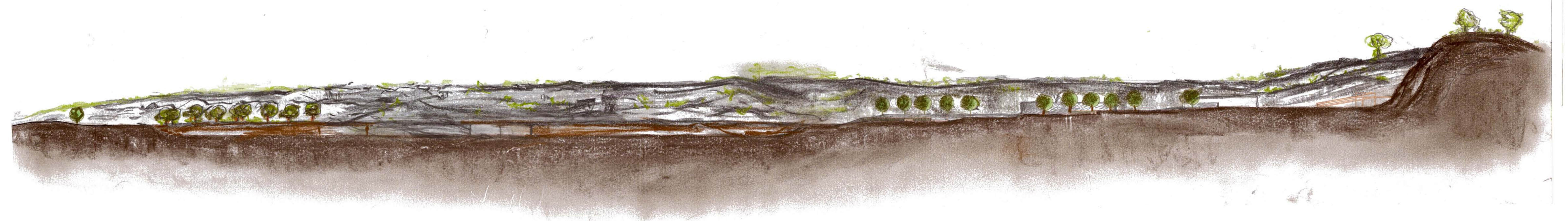
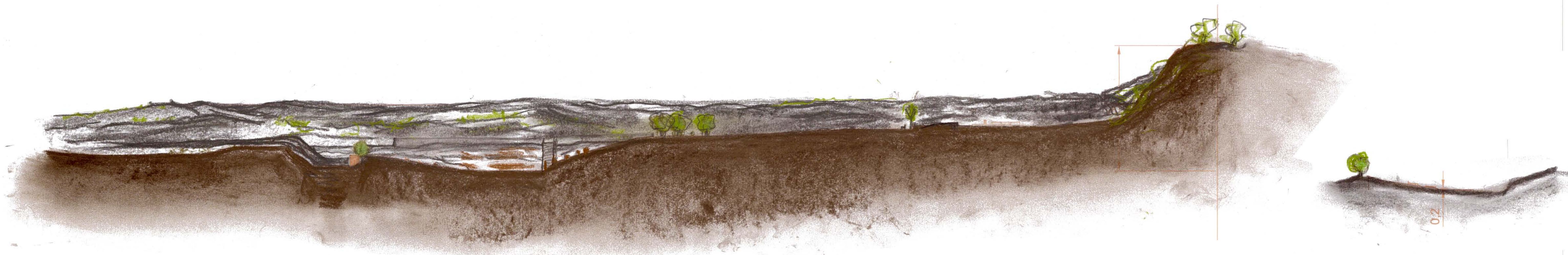

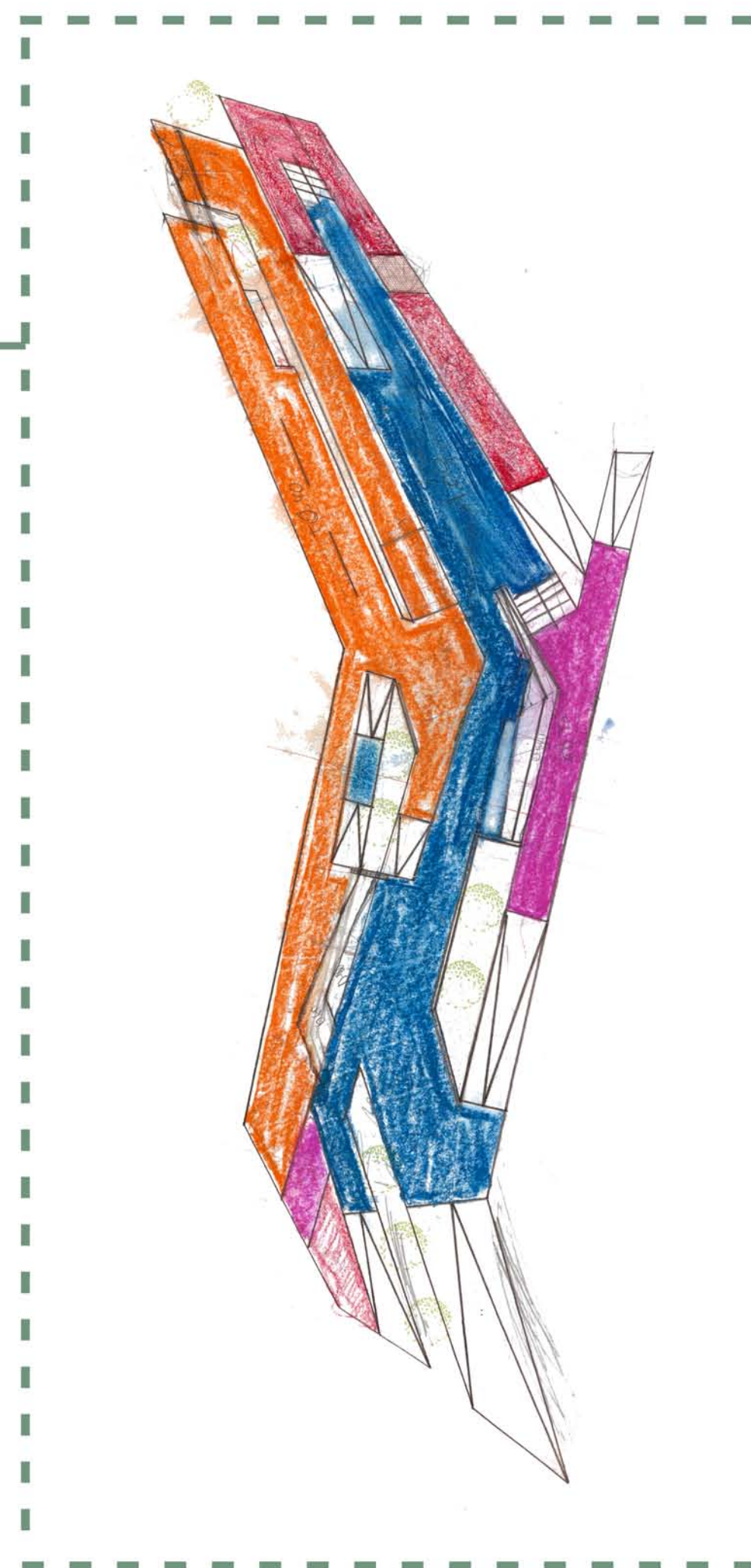
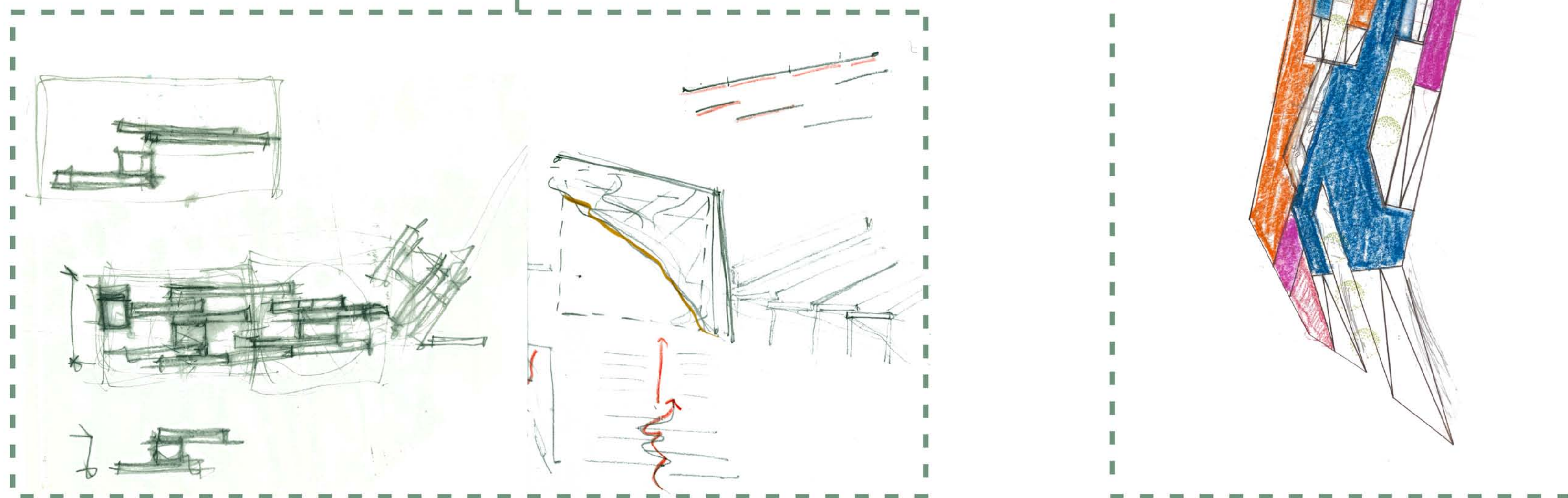
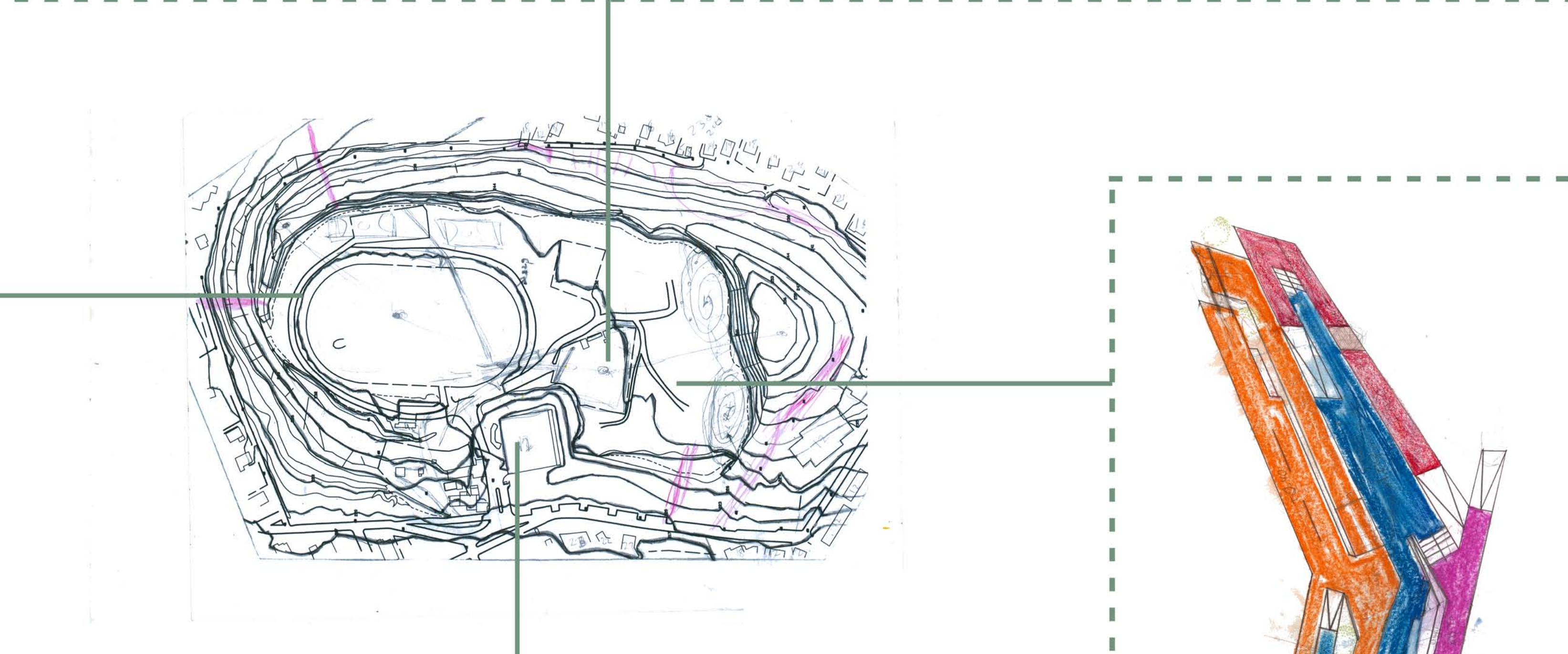

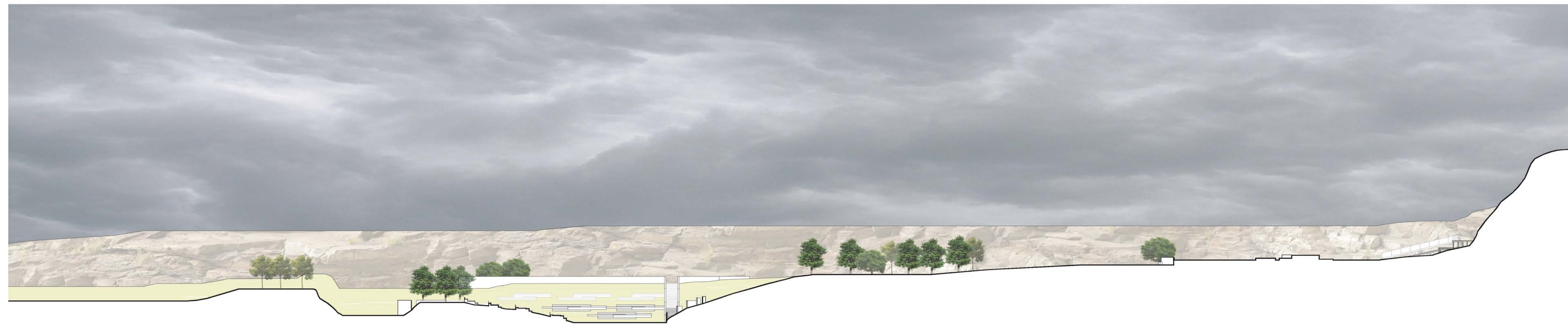

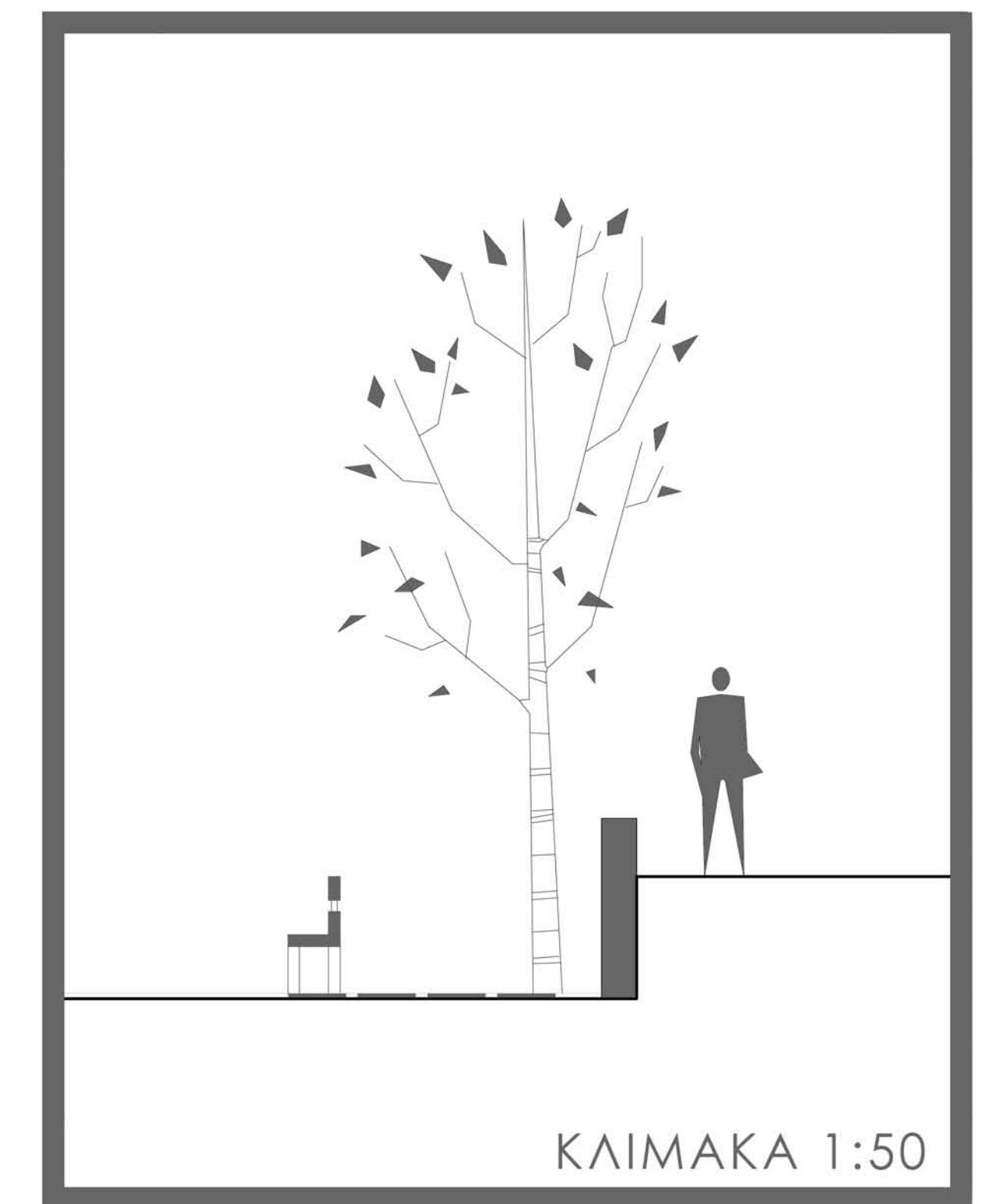
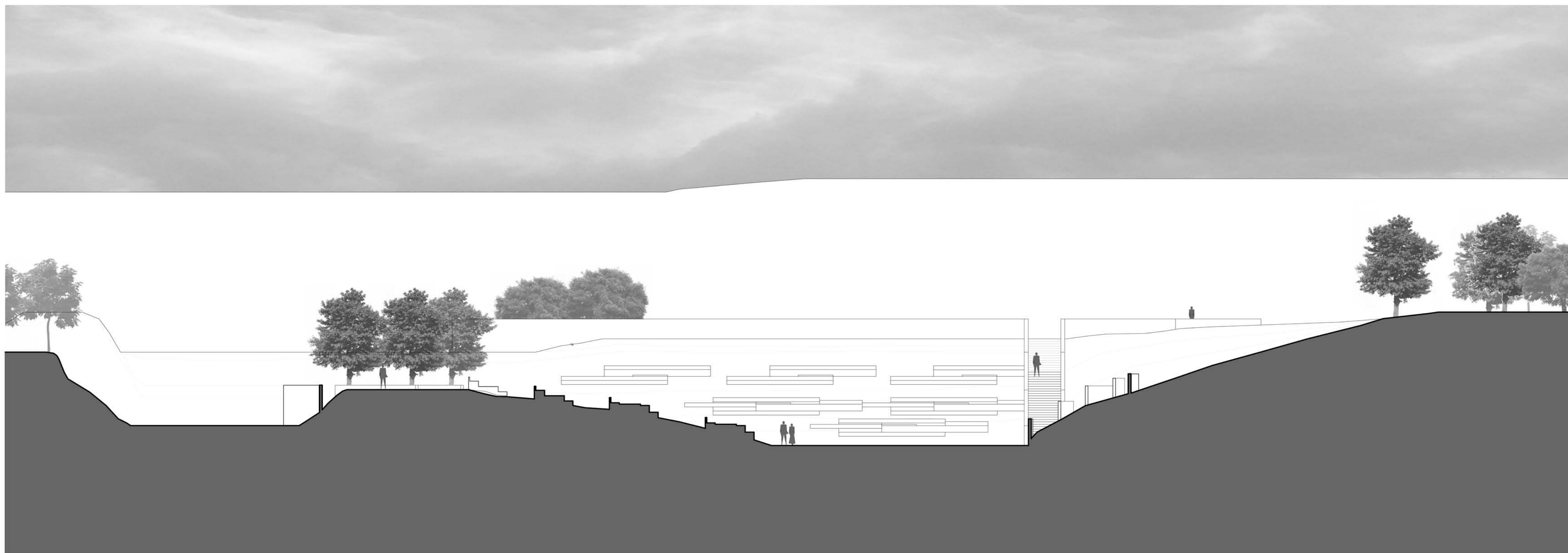
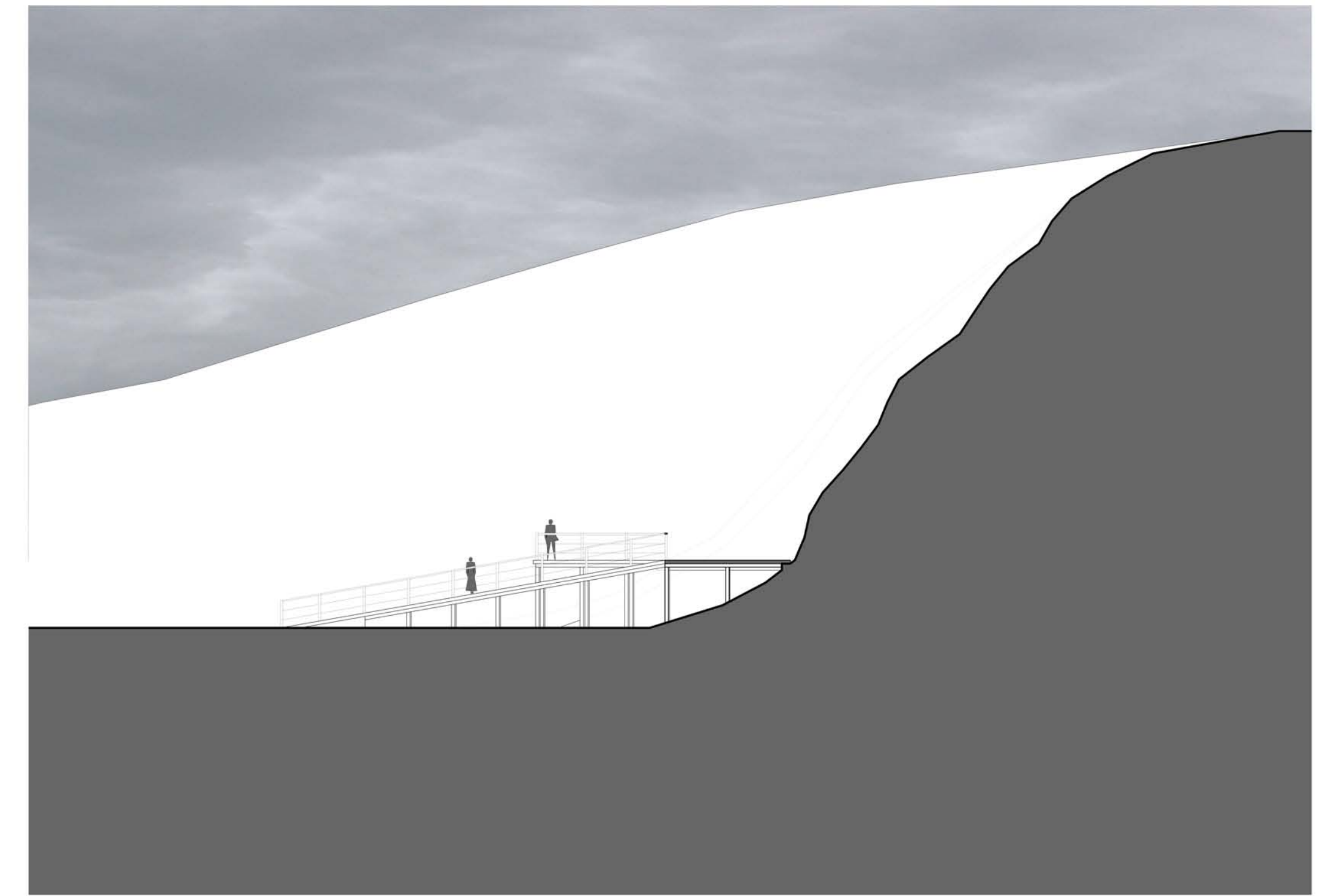
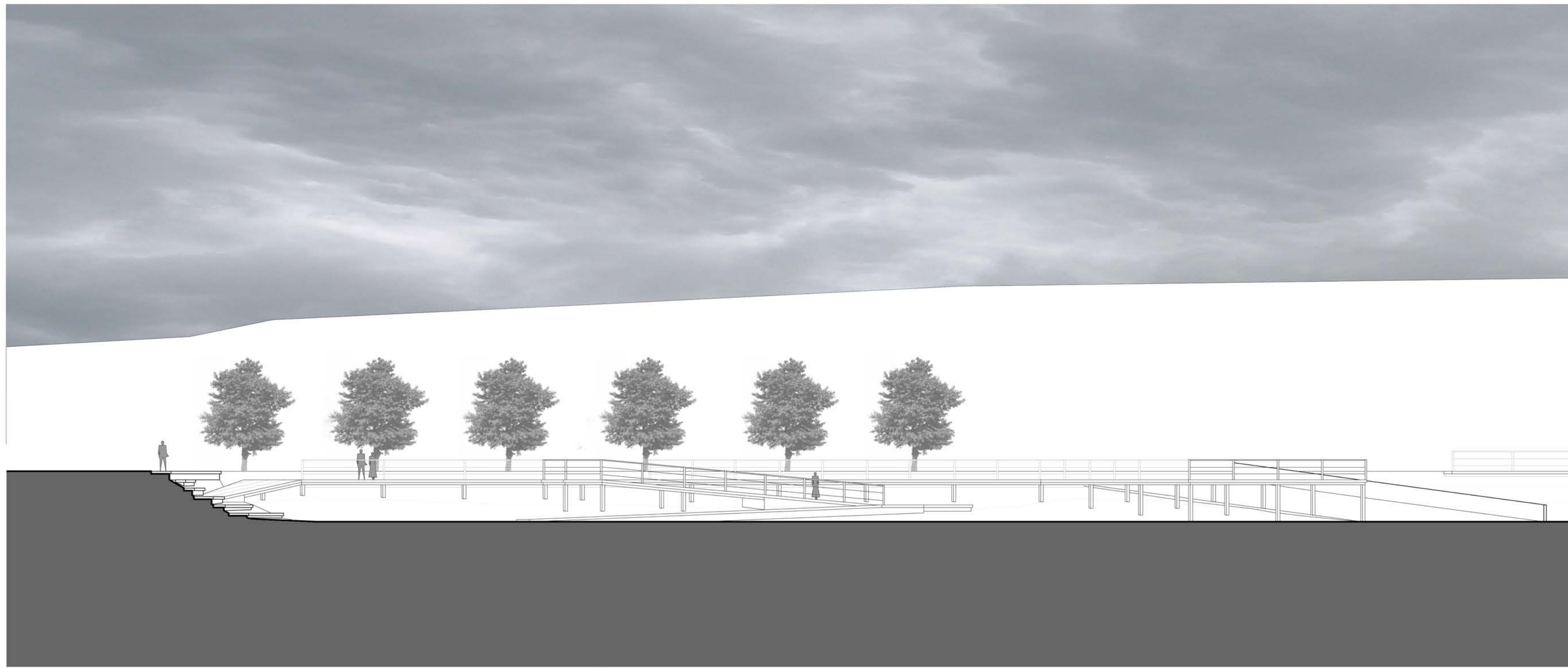

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

